

Nr 89

Av herr **Stenberg m. fl.** *angående förordning om rätt till utjämning av statlig inkomstskatt å merinkomst i vissa fall.*

(Lika lydande med motion nr 76 i Första kammaren)

1957 års skatteutredning framlade i sitt år 1958 avgivna betänkande ett författningsförslag om rätt till utjämning av statlig inkomstskatt. Utredningens förslag innebar i korthet följande. Fysisk person äger rätt till progressionsutjämning i de fall där den beskattningsbara inkomsten med minst 12 000 kr. överstiger nästföregående års motsvarande inkomst. Härvid skall de båda årens inkomster slås samman och skatten uträknas på halva denna sammanlagda inkomst. Skatten för de två åren blir dubbla skatten på den halverade sammanlagda inkomsten. En förutsättning för skatteutjämning är att den skattskyldige även under jämförelseåret haft sådan inkomst, att han varit deklarationsskyldig.

Flertalet remissinstanser — bl. a. samtliga närings- och löntagarorganisationer, kammarrätten och riksräkenskapsverket — förklarade sig i princip kunna godtaga en anordning för progressionsutjämning i enlighet med utredningens förslag.

Kungl. Maj:t ansåg dock utredningsförslaget tills vidare böra anstå under hänvisning till dess nära samband med lagstiftningen om ackumulerad inkomst, vilken för närvarande är föremål för översyn.

I vid tidigare riksdagar väckta motioner — senast de likalydande I:529 och II:646 vid 1960 års riksdag — har vi från vårt håll anslutit oss till principerna i utredningsförslaget. I motion II:646/1960 framhöll vi, att sambandet mellan den föreslagna rätten till progressionsutjämning och pågående översyn av reglerna för beskattning av ackumulerad inkomst icke är så fast och genomgående, att denna översyn bör hindra förslagets genomförande. I motionen hänvisades till att reglerna för ackumulerad inkomst gäller vissa begränsade inkomstsituationer, medan rätten till progressionsutjämning måste bli av mera generell natur.

Vi anser det allttjämt angeläget och motiverat, att rätt till resultatutjämning genomföres utan onödigt dröjsmål.

Beträffande den erforderliga merinkomsten för rätt till utjämning har vi tidigare med tvekan accepterat utredningens förslag under hänvisning till att merinkomsten för inledningsskedet borde bestämmas med viss återhållsamhet. Vi betonade dock, att detta gränobelopp borde gälla endast för ett inledande skede och sedan omprövas med ledning av vunna erfarenheter. Vid närmare övervägande har vi bedömt som möjligt att fixera den erforderliga merinkomsten till 10 000 kr. utan att denna lägre gränsdragning torde framkalla några allvarliga

olägenheter. Skattebortfallet för staten kan enligt kommitténs beräkningar uppskattas till 17 à 18 milj. kr. för helt år. Av tekniska skäl kommer inkomstbortfallet att inträffa först budgetåret 1963/64.

Utredningsförslagets bestämmelser om utjämning endast vid stigande inkomster anser vi mindre tillfredsställande. Rätten till resultatutjämning torde vara lika — om inte mera — befogad vid fallande inkomster. Författningsförslaget bör enligt vår mening ändras så, att progressionsutjämning även kan gälla vid fallande inkomst.

Även det av utredningen föreslagna villkoret att deklarationsskyldighet skall ha förelegat för jämförelseåret kan leda till obilliga resultat. Det förekommer t. ex. att studerande vid högre undervisningsanstalter tar förvärvsarbete något år för att finansiera sina studier. Det följande året blir inkomstlöst eller inkomsten understiger deklarationspliktigt belopp. Därefter inträder vederbörande ånyo i förvärvsarbetet. Samma förhållande kan uppkomma vid långvarig sjukdom. Även om det gäller enstaka fall synes reglerna böra utformas så att rätt till progressionsutjämning även kan omfatta fall som dessa. För att progressionsutjämning inte automatiskt skall komma att gälla vid det första inträdet i förvärvslivet kan föreskrivas, att deklarationsskyldighet skall ha förelegat antingen under jämförelseåret eller något av de två närmast föregående beskattningsåren.

Under hänvisning till det anförda hemställes,

1. att riksdagen måtte antaga det av 1957 års skatteutredning redovisade förslaget till förordning om rätt till utjämning av statlig inkomstskatt å merinkomst i vissa fall *dels* med ändringen att gränsen för rätt till utjämning fastställs till 10 000 kronor, *dels* med kompletteringen att progressionsutjämning även skall kunna ske vid fallande inkomst och att deklarationsskyldighet skall ha förelegat antingen jämförelseåret eller något av de två närmast föregående beskattningsåren, samt
2. att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till författning i anledning av yrkandet ovan under 1.

Stockholm den 20 januari 1961

N. Stenberg

Harry Carlsson

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Yngve Hamrin

Sven Antby

Gustav Boija

Ebbe Rydén